

—

Det fremstår som grenseløst naivt av NTFs ledelse å tro at tannhelse skal bli tilgodesett med tilstrekkelige midler til å finansiere en universell ordning som vil fungere både for pasientene og for tannlegene.

—

Veien videre for fremtidens tannhelsetjeneste og for NTFs medlemmer

 KARI ODLAND, LEDER I TIPS

Som de fleste tannleger forhåpentligvis har fått med seg, har NTF støttet en universell ordning for tannhelsetjenester. Dette til tross for stor motstand i medlemsmassen. Det ble gjennomført en intern høring i organisasjonen før det offisielle høringssvaret ble sendt Helse- og omsorgsdepartementet (HOD). Resultatet av denne høringen har vi ikke hørt noe om. En intern høring i en organisasjon er riktignok ikke underlagt offentlighetsloven, men hvorfor ha en intern høring hvis man ikke har tenkt å være åpen om resultatet?

Det er veldig interessant for dem som har sendt innspill til NTF i hvilken grad innspillene er tatt hensyn til. Jeg sendte inn et høringssvar til Sentralt næringsutvalg (SNU)/NTF som 460 tannleger gav sin tilslutning til.

Informerte kilder kan fortelle at disse ikke ble tatt hensyn til. Begrunnelsen skal være at underskriftene ble samlet inn på Facebook. Bare så det er sagt – mange ble samlet inn via TIPS (Tannleger i Privat Sektor) sin egen nettside. Men det gjør vel ingen forskjell. Det er bare et påskudd fra NTFs ledelse for å slippe å ta hensyn til innspill som går imot det forhåndsbestemte.

Selv om man betaler fullt medlemskap, er ens meninger åpenbart helt uinteressante dersom de blir fremmet andre steder enn i NTFs fora. NTF mener tydeligvis at de ikke behøver å representere det store flertallet av medlemmene, så lenge de ikke er aktive i organisasjonen.

Dersom NTF virkelig var interessert i å ha kontakt og dialog med medlemsmassen, ville Facebook vært ypperlig egnet til det. Det er nemlig adskillig flere som leser innlegg på «Oss tannleger imellom» enn debattinnlegg i Tidende.

Innlegg fra Carl Christian Blich i Tidendes mainnummer setter søkelys på de mange ubesvarte spørsmålene NTFs støtte til en universell ordning reiser. Han ber om avklaringer fra NTFs ledelse om veien videre.

Presidentens svar var i utgangspunktet lite avklarende. Han takker for at innlegget bringer debatten inn i NTFs organer, og lover svar i flere omganger. I Tidendes juninummer er det kommet et mer utdypende svar på de konkrete spørsmål Blich stiller.

Uklarhet rundt konsekvensene av en universell ordning skaper stor usikkerhet blant utøvende tannleger.

Jeg har lest presidentens svar uten å bli så mye klokere. Det ser ut som mye klipp og lim fra NTFs høringssvar. Det er også en nokså krevende øvelse for leserne at spørsmål og svar er i forskjellige nummer av Tidende.

Jeg vil derfor ikke kommentere punkt for punkt, men prøve å si noe generelt om situasjonen NTF har satt medlemmene sine i.

Hva som i fremtiden vil inngå i begrepet nødvendig tannbehandling er det ingen som vet. Denne avklaringen vil ta mange år å få på plass. Uten den er det ingen som kan si noe om hvilke tjenester som vil inngå i en universell ordning, heller ikke hvor stort markedet utenfor ordningen vil bli. Dermed kan ingen beregne hva en slik ordning på tannhelsefeltet vil koste staten. Det finnes heller ingen garantier for at tannhelsetjenester med offentlig finansiering kan sikres tilstrekkelige midler i fremtiden, uansett hvor mange ganger dette er presisert som en betingelse i NTFs høringssvar. Det vil handle om offentlig økonomi og politiske prioriteringer.

Med litt kjennskap til historien burde NTFs ledelse vite hvordan det gikk forrige gang foreningen frivillig ble med i forhandlinger med staten.

Det gjør situasjonen enda mer bekymringsfull at Helsepersonellkommissjonen beregner et overskudd av tannleger i 2040. Slike framskrivninger er alltid beheftet med en viss usikkerhet, men mye tyder på at NTF får færre og færre forhandlingskort på hånden om få år.

Når den tid kommer at begrepet «nødvendig tannbehandling» er ferdig utredet, må fremtidens frikortordning utredes. Dersom tannhelsetjenester skal innlemmes, er det åpenbart at det vil medføre høyere egenandeler for andre nødvendige helsetjenester. Hvor mye høyere kan man heller ikke si noe om før begrepet «nødvendig tannbehandling» er utredet. Men det hadde vært interessant å spørre velgerne hvor mye mer de er villige til å betale i skatt for å få tannbehandling innlemmet i frikortet. En universell ordning gjør nemlig tannhelsetjenester verken billigere eller gratis. Snarere tvert imot. All den administrasjon

som følger med offentlig finansiering av tjenester vil gjøre dem dyrere enn om pasientene betaler direkte til tannlegen.

Høyere egenandeler vil mest sannsynlig ramme hardest de sårbare gruppene som i dag ikke mottar noen tannbehandling. En universell ordning vil altså ikke nå de gruppene som trenger det mest. Det må egne ordninger til for å nå dem. Hvorfor ikke begynne med det?

På spørsmålet om en eventuell prisregulering svarer NTF (presidenten):

«Det er NTFs primære oppgave å ivareta tannlegenes økonomiske, sosiale og faglige behov – en jobb vi gjør hver dag. Men sant skal sies: Noen ganger overgår politiske valg og føringer både logikk og gode faglige råd. NTF må etter beste evne representere sine medlemmer, men også innse at vi ikke er enerådende i forvaltningen og utviklingen av tannhelsetjenestene i Norge.»

Nettopp derfor, president, er en universell ordning en risikosport for NTFs medlemmer. NTF burde kommunisert

Alt innen oral og kjevekirurgi. Implantatprotetikk

Tannlege
Tormod Krüger
spesialist i oral kirurgi
og oral medisin

Lege & tannlege
Fredrik Platou Lindal
spesialist i maxillofacial
kirurgi

Lege & tannlege
Helge Risheim
spesialist i oral kirurgi,
maxillofacial kirurgi,
og plastikkirurgi

Tannlege
Hanne Gran Ohrvik
spesialist i oral protetikk

Tannlege
Frode Øye
spesialist i oral kirurgi
og oral medisin

Tannlege
**Margareth Kristensen
Ottersen**
spesialist i kjeve- og
ansiktsradiologi

www.kirurgiklinikken.no Tlf 23 36 80 00, post@kirurgiklinikken.nhn.no Kirkeveien 131, 0361 Oslo

dette tydeligere til medlemmene på et mye tidligere tidspunkt.

Jo mer omfattende en universell ordning blir, jo større behov vil myndighetene ha for kontroll og oversikt over kostnadene. Hvorvidt NTF slutter seg til prisregulering på prinsipielt grunnlag eller ikke, vil ikke ha noen betydning.

Det er et stort problem at NTF stiller seg bak påstandene om at tannhelsen i Norge er generelt så dårlig at en universell ordning må til for å løse problemene. All statistikk peker i retning av stadig bedre tannhelse på befolkningsnivå i Norge.

Jeg har lest et debattinnlegg i Avisa Nordland hvor president i Norsk psykologforening, leder i Norsk psykiatrisk forening, leder i NSF's faggruppe innen psykisk helse og rus, generalsekretær i Rådet for psykisk helse og NTFs president argumenterer for en universell ordning ved å vise til de store, til dels udekkede behovene ROP-pasientene (rus og psykiatri) har når det gjelder tannbehandling. Dette er selvmotsigende. Alle er enige i at behandlingstilbudet til de svake gruppene bør styrkes. Dersom man skal smøre ressursene utover alle, får disse gruppene i realiteten et dårligere tilbud, tilsvarende det som er skjedd i Vestland når det gjelder TOO-pasientene (tortur- og overgrepsutsatte og personer med sterk angst for tannbehandling (odontofobi)). TOO-pasientene i Vestland får nå ikke dekket fast protetikklenger – kun infeksjonssanering og avtagbare løsninger.

Dersom pengene staten har brukt på å gi subsidiert tannbehandling til

gruppen 20-28 år hadde blitt brukt på tannbehandling til ROP-pasienter, hadde denne gruppen vært dekket med god margin.

Som Carl Christian Blich påpeker, er det to avgjørende valg til høsten, stortingsvalg og valg på ny ledelse i NTF.

Sammensetningen på ny regjering vil være avgjørende for hvilken skjebne NOUen skal få.

Med en borgerlig regjering blir den høyst sannsynlig lagt i en skuff.

Får vi en rødgrønn regjering derimot, kan vi vente oss mer av SV og Rødts avkommersialiseringspolitikk, og dette med NTFs velsignelse.

Fordi så mange vesentlige spørsmål ikke er avklart i NOUen, må vi forberede oss på at flere hodeløse reformer kan følge de som allerede er kommet, uten at viktige faglige avklaringer er utredet. Da tenker jeg først og fremst på innføring av rettigheter i Den offentlige tannhelsetjenesten (DOT) til aldersgruppene 20-28 år, samtidig som man i Vestland har redusert tilbudet til TOO-pasientene på grunn av manglende ressurser.

Alle med litt kjennskap til norsk politikk vet at budsjettforholdene i årene fremover er presset, blant annet på grunn av nødvendig opprustning av Forsvaret. Ingen ansvarlige partier vil gå inn for nye, kostbare reformer i helsevesenet. Det fremstår som grenseløst naivt av NTFs ledelse å tro at tannhelse skal bli tilgodesett med tilstrekkelige midler til å finansiere en universell ordning som vil fungere både for pasientene og for tannlegene. Det beste vi kan håpe på fremover er at de totale bevilgningene til

tannhelse blir opprettholdt på nåværende nivå. Mest sannsynlig blir de redusert, selv av en rødgrønn regjering. De gir noe, og tar vekk noe annet.

Derfor må NTF heller fokusere på hvordan man skal prioritere begrensede ressurser på en best mulig måte, slik at det blir mer til de som trenger det mest.

Enn så lenge må vi bare håpe at et regjeringsskifte skal redde oss fra vår egen fagforening.

Det skal også være valg på ny ledelse i NTF. Representantskapet består av cirka 80 utsendinger fra lokalforeningene. Disse velges fra den lille gruppen tannleger som aktivt engasjerer seg i NTFs organisasjon. Vi må bare erkjenne at flertallet av NTFs medlemmer ikke er aktive, og vil heller aldri bli det. Når NTF nekter å la seg påvirke av utspill i noen andre fora enn NTFs egne, så sier de rett ut at de gir blaffen i de medlemmene som ikke deltar aktivt i organisasjonen.

Skal ikke NTF representere alle medlemmer?

Hvordan kan man forsvare å ignorere innspill fra 460 praktiserende tannleger? Det kan nærmest karakteriseres som politisk kuppet av foreningen.

Med denne strategien stiller NTF i realiteten medlemmene overfor to valg:

- 1) Enten engasjere seg og få valgt en mer representativ ledelse, eller:
- 2) Melde seg ut og finne andre alternativer for organisering. Det finnes andre organisasjoner som kan jobbe for tannlegenes interesser, og som er interessert i deres meninger.